

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-19-01/2012

P/12/107

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/107 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przez administrację publiczną.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Jolanta Nowak, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 82109 z dnia 8 sierpnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęczycy, ul. Ozorkowska 8 Łęczycza (kod 99-100)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Iwona Porczyńska, kierownik (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia:

1. podnoszenie kwalifikacji Zespołu Interdyscyplinarnego (Zespół),
2. rzetelność w realizacji procedury „Niebieska Karta”,
3. prawidłowe i rzetelne wykonywanie zadań przez Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupy Robocze;

Nieprawidłowości dotyczyły:

1. wykonywania przez dwóch pracowników zatrudnionych na stanowiskach „pracowników socjalnych”, innych zadań niż określone w art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”,
2. niepełnej realizacji - w kontrolowanym okresie - Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2013, (Program),
3. niesporządzania sprawozdań z realizacji zadań określonych w Programie,
4. niepełnej realizacji – w kontrolowanym okresie - Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym współpraca z innymi instytucjami

Opis stanu faktycznego

Dane charakteryzujące działalność MOPS przedstawiono w tabeli poniżej:

I.p.	Wyszczególnienie	I pół. 2010 r.	2010 r.	I pół. 2011 r.	2011 r.	I pół. 2012 r.
I	MIESZKAŃCY					
1	Liczba mieszkańców ogółem	15048,0	15 020,0	14 984,0	14 927,0	14 894,0
2	liczba ofiar przemocy w rodzinie korzystających z pomocy	26,0	43,0	11,0	20,0	32,0
3	Działania interwencyjne - ogółem, w tym:	0	0,0	0,0	0,0	1,0
	– izolowanie sprawców od ofiar	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	– eksmisja z lokalu	0	0,0	0,0	0,0	1,0
II	FORMY UDZIELONEJ POMOCY					
1	Interwencja kryzysowa - liczba osób, którym udzielono pomocy, w tym:	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0
	– dzieciom	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0
	– współmałżonkom lub partnerom	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
2	Pomoc całodobowa - liczba osób, którym udzielono pomocy, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	– dzieciom	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
3	Inne formy pomocy - liczba osób, którym udzielono pomocy, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	– pomoc w utrzymaniu mieszkania socjalnego	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
III	INFRASTRUKTURA INSTYTUCJI					
1	Punkty konsultacyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Ośrodki wsparcia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Ośrodki interwencji kryzysowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IV	Procedura "Niebieskie karty"					
1	Liczba wypełnionych niebieskich kart, w tym:	11,0	18,0	8,0	12,0	15,0
	– przez Policję	0,0	0,0	0,0	2,0	13,0
	– przez Ośrodek	11,0	18,0	8,0	10,0	2,0
2	Liczba spraw, które z powodu braku zgody członków rodziny nie zakończyły się wypełnieniem NK i wywiadem środowiskowym	3,0	3,0	5,0	5,0	0,0
3	liczba przekazanych Niebieskich Kart instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych	0,0	0,0	0,0	4,0	15,0

Uwaga: pkt. IV.3 oznacza liczbę Niebieskich Kart przekazanych członkom Zespołu Interdyscyplinarnego

(dowód: akta kontroli str. 201)

1. MOPS realizował zadania na podstawie uchwały nr XIV/98/11 Rady Miejskiej w Łęczycy z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia zmiany w Statucie MOPS (przyjętym uchwałą nr XXII/274/04 Rady Miasta Łęczycy w dniu 30 września

2004 r.). W uchwale tej uwzględniono realizację przez MOPS zadań, w zakresie określonym w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Regulamin Organizacyjny (wraz ze schematem organizacyjnym), w którym określono szczegółowe zadania pracowników socjalnych oraz poszczególnych sekcji, Kierownik MOPS wprowadziła Zarządzeniem nr 5/2008 w dniu 12 sierpnia 2008 r. W związku ze zwiększeniem zakresu obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie², zwanej dalej „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, nie została wyodrębniona osobna komórka (sekcja) w MOPS, której pracownicy zajmowaliby się sprawami z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te realizowane były przez pracowników socjalnych.

(dowód: akta kontroli str.5-16, 63)

Na dzień 9 sierpnia 2012 r. w MOPS zatrudnionych było (na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony) ogółem 19 pracowników, w tym ośmiu pracowników socjalnych oraz kierownik sekcji pomocy środowiskowej. Wszyscy pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje określone w art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, formalnie MOPS spełniał warunki określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, co do liczby pracowników socjalnych (liczba mieszkańców Miasta na dzień 30 czerwca 2012 r. wynosiła 14894), jednakże dwóch pracowników wykonywało inne zadania.

Jak ustalono, jedna osoba zatrudniona na stanowisku starszego pracownika socjalnego nie była pracownikiem „terenowym” - zajmowała się sprawami świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. W zakresie jej obowiązków nie wymieniono m.in. zadań dla pracowników socjalnych określonych w art. 119 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Kolejna osoba, mimo iż zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego (w zakresie jej obowiązków z 2 czerwca 2008 r. wymieniono m.in. zadanie „praca socjalna oraz zawieranie kontraktów z klientami”), faktycznie zajmowała się realizacją projektu „Łęczycka Integracja” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

(dowód: akta kontroli str.10-11,213)

MOPS zlokalizowany został na parterze budynku. Pracownicy zajmowali ogółem 9 pomieszczeń, przy czym w każdym z nich funkcjonowało więcej niż jedno stanowisko pracy (od dwóch do czterech). Nie było wydzielonego pomieszczenia, w którym pracownicy socjalni mogliby prowadzić niekrępujące rozmowy z ofiarami przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 224)

W złożonych wyjaśnieniach pracownicy socjalni wskazywali na potrzebę zatrudnienia pracowników do zajmowania się wyłącznie sprawami z zakresu przemocy w rodzinie, a ponadto poprawę warunków lokalowych poprzez wyodrębnienie pokoju do spotkań z ofiarami przemocy.

(dowód: akta kontroli str.17-24)

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego stwierdziła m.in. w wyjaśnieniach, że: *„obowiązujące przepisy nie są wystarczające. Wykonywanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach innych obowiązków służbowych nie pozwala czasowo na ich prawidłowe wykonywanie. Brak jest warunków lokalowych,*

² Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.

kadrowych i finansowych na stworzenie całego systemu przeciwdziałania przemocy. Brak jest środków na zatrudnienie specjalistów, na prowadzenie kampanii społecznych oraz na utworzenie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy(...)

(dowód: akta kontroli str.25-28)

Podobne zdanie zaprezentowała również Pani Kierownik MOPS, stwierdzając m.in.: „Obecne uregulowania prawne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oceniam jako nieskuteczne z powodu braku wystarczających narzędzi rzeczywistego oddziaływania na osoby dokonujące przemocy oraz braku możliwości realnej i szybkiej pomocy dla rodziny dotkniętej przemocą (...)”.

(dowód: akta kontroli str.209-211)

Burmistrz Łęczycy w złożonych wyjaśnieniach stwierdził, że nie widzi możliwości zwiększenia zatrudnienia pracowników socjalnych ze względu na brak środków finansowych na wynagrodzenia dla nowozatrudnionych.

(dowód: akta kontroli str. 217-223)

2. Uchwałą nr VII/45/11 z dnia 12 kwietnia 2011 r. Rada Miasta Łęczycy określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania, zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Burmistrz Łęczycy Zarządzeniem nr 120.87.2011 z dnia 18 sierpnia 2011 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Skład Zespołu był zgodny z zapisem art. 9a ust. 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Weszli do niego: po jednym przedstawicielu MOPS oraz Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKPiRPA), trzech przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji (KPP), trzech przedstawicieli oświaty, dwóch przedstawicieli ochrony zdrowia, dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych, po jednym przedstawicielu Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) oraz przedstawiciel Sądu Rejonowego w Łęczycy (kurator).

Składu Zespołu nie rozszerzono o przedstawicieli wymienionych w art. 9a ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (rozszerzenie składu nie było obowiązkowe). W ww. Zarządzeniu określono również Regulamin Zespołu. Powołanie Zespołu poprzedziło zawarcie porozumień pomiędzy Burmistrzem Miasta Łęczycy, a kierownikami podmiotów określonych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zarządzenie powołujące Zespół zostało zmienione Zarządzeniem nr 120.30.2012 z dnia 2 kwietnia 2012 r. w związku ze zmianą przedstawiciela jednego z podmiotów ochrony zdrowia.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewniał MOPS. Określono, iż posiedzenia Zespołu oraz poszczególnych Grup Roboczych odbywać się będą w budynku Urzędu.

W badanym okresie członkowie Zespołu nie otrzymywali wynagrodzeń, diet oraz innych świadczeń za udział w posiedzeniach Zespołu.

(dowód: akta kontroli str.29-41)

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że po 8 miesiącach od wejścia w życie ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw³ – podjęta została przez Radę Miasta uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu

³ Dz. U. Nr 125, poz. 842

interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, a powołanie Zespołu nastąpiło po upływie kolejnych 4 miesięcy.

Wyjaśniając przyczyny późnego (w stosunku do zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) powołania Zespołu, Burmistrz Miasta stwierdził m.in. że wynikało to z konieczności zawarcia porozumień z poszczególnymi instytucjami.

(dowód: akta kontroli str. 217-219)

W celu podniesienia kwalifikacji członków Zespołu, MOPS zorganizował w maju 2012 r. dla członków Zespołu oraz Grup Roboczych szkolenie pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – regulacje prawne & Niebieskie Karty i działanie grup roboczych”. Ponadto pracownicy MOPS, będący jednocześnie członkami Grup Roboczych oraz Przewodnicząca Zespołu wzięli w 2010 r. udział w szkoleniu zorganizowanym przez Regionalne Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi - „Praca asystenta rodziny” (7 osób) oraz w szkoleniach: „Metody pracy w środowisku rodzinnym” (2 osoby), „Praca metodą lokalnych zespołów interdyscyplinarnych” zorganizowanym przez firmę PROSPERA (5 osób), „Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej” prowadzony przez BMM Centrum Szkoleniowe (1 osoba), „Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej oraz najważniejsze zmiany w ustawie o pomocy społecznej z 2011 r.” prowadzonym przez CSK LEGIS (1 osoba). Ponadto Przewodnicząca Zespołu wzięła udział w spotkaniu warsztatowym zorganizowanym przez RCPS dotyczącym współpracy międzyinstytucjonalnej.

(dowód: akta kontroli str.39,42-43)

3. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – był na etapie jego tworzenia. Miasto nie posiadało infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy (punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej), co potwierdziła analiza sprawozdań z realizacji Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie za okres I-XII 2010 r. i I-XII 2011 r. oraz sprawozdań MPIPS-03 za okres I-XII 2010 r., I-XII 2011 r. i I-VI 2012 r. Ofiary przemocy miały jednak możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy – konsultacji radcy prawnego, psychologa oraz pedagoga zatrudnionych w PCPR. Na terenie Miasta Łęczycy żadna placówka nie prowadziła programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy. Mieli oni natomiast możliwość uczestniczenia w terapiach prowadzonych w Stowarzyszeniu Abstynentów i Rodzin Abstynenckich oraz skorzystania z porad psychologa w Punkcie Interwencji Kryzysowej (działającym przy PCPR).

Z danych zawartych w ww. sprawozdaniach wynikało ponadto, iż: w 2010 r. przeprowadzonych zostało 18, a w 2011 r. – 8 działań interwencyjnych skierowanych do sprawców przemocy, w 2011 r. przyznano pomoc materialną 4 rodzinom, w których wystąpiła przemoc, a w I półroczu 2012 r. – 8 rodzinom. Wszystkie te działania prowadzone były przez pracowników MOPS oraz od sierpnia 2011 r. – przez Zespół.

Zespół kierował osoby na terapię do Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR, jak również proponował spotkania z radcą prawnym i psychologiem. Ponadto w dniu 3 stycznia 2012 r. zawarte zostało porozumienie o współpracy pomiędzy MOPS, a Stowarzyszeniem MONAR Ośrodkiem Pomocy WZAJEMNIE POTRZEBNI MONAR-MARKOT w Ozorkowie, w którym uregulowano kwestie umieszczania osób bezdomnych potrzebujących pomocy przez MOPS w tym Ośrodku.

Jak wyjaśnił Burmistrz, działania informacyjno-edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie ze względu na niewystarczające środki finansowe były

znacznie ograniczone (zakupiono ulotki edukacyjne, pedagodzy i wychowawcy w szkołach prowadzili zajęcia na tematy uzależnień i przemocy w rodzinie).

(dowód: akta kontroli str.6, 44-65,220)

Przewodnicząca Zespołu w piśmie skierowanym w dniu 9 sierpnia 2012 r. do Urzędu proponowała m.in. uruchomienie punktu konsultacyjnego (porady specjalistów: radcy prawnego, pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, terapeuty uzależnień), jak również możliwość udzielania tych porad drogą elektroniczną, prowadzenie grup wsparcia, grup terapeutycznych dla ofiar przemocy i sprawców przemocy. Zespół planował pozyskanie środków w ramach Programu Operacyjnego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” i wnioskował o zabezpieczenie środków w budżecie Miasta w wysokości 20 tys. zł. Propozycja Przewodniczącej spotkała się z aprobatą Zastępcy Burmistrza, który pisemnie wyraził zgodę na przeprowadzenie wnioskowanych działań w 2013 roku, jednocześnie przypomniał, aby MOPS wnioskował o zabezpieczenie środków na realizację projektu.

(dowód: akta kontroli str.202-205)

Jak wyjaśnił Burmistrz Miasta w zakresie realizacji działań objętych Programem największą barierą stanowią niewystarczające środki finansowe na ich realizację oraz braki kadrowe i lokalowe.

(dowód: akta kontroli str.217-220)

4. W 2010 r. MOPS nie poniósł żadnych wydatków na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W dniu 30 września 2011 r. Kierownik MOPS wnioskował o przyznanie środków finansowych w kwocie 3.000 zł na 2011 rok. W związku z tym w dniu 13 października 2011 r. MOPS przekazał do Urzędu Miejskiego w Łęczycy (Urząd) „Harmonogram wydatków Zespołu Interdyscyplinarnego na rok 2011 r.” Kwotę 3.000 zł, planowano przeznaczyć na: szkolenia, konferencje, literaturę (1.200 zł), materiały biurowe (1.500 zł), catering (100 zł), koszty usług pocztowych (200 zł). Złożono również zapotrzebowanie na pieczątki: nagłówkową oraz dla Przewodniczącego Zespołu.

W 2011 roku MOPS nie otrzymał środków finansowych na realizację zadań określonych w ww. harmonogramie, natomiast Pełnomocnik Burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych przekazała Przewodniczącej Zespołu materiały biurowe oraz pieczątki.

W piśmie z 30 września 2011 r. Kierownik MOPS wnioskował również o przyznanie środków finansowych w kwocie 40.000 zł na rok 2012, z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w Programie. W dniu 13 października 2011 r. MOPS przekazał do Urzędu harmonogram wydatków Zespołu na 2012 rok (na kwotę 40.000 zł ogółem).

W budżecie Miasta Łęczycy na 2012 rok zaplanowano dla Zespołu wydatki w kwocie 6.000 zł (w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi), z przeznaczeniem (wg stanu na 30 czerwca 2012 r.) na zakup materiałów i wyposażenia (1.600 zł) oraz zakup usług pozostałych (4.400 zł).

Na dzień 30 czerwca 2012 r. wydatkowano kwotę 1.653,63 zł, w tym 1.100 zł - koszt szkolenia Zespołu.

Źródłem finansowania wydatków ponoszonych w związku z funkcjonowaniem Zespołu, był fundusz na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

(dowód: akta kontroli str.39-41, 66-72)

5. W zakresie objętym kontrolą MOPS, współpracował z instytucjami, których przedstawiciele stanowili skład Zespołu.

(dowód: akta kontroli str.216)

Przewodnicząca Zespołu wskazała jednocześnie na główne bariery występujące we współpracy MOPS z instytucjami:

„a) Bariera jest np. ustawa o ochronie danych osobowych. Mimo, że ustawa dotycząca przeciwdziałania przemocy w rodzinie dopuszcza pozyskiwanie takich informacji, to np. Poradnia Leczenia Uzależnień bez dodatkowej pisemnej zgody osoby (np. sprawcy przemocy kierowanego na leczenie odwykowe) nie chce udzielać informacji pracownikowi socjalnemu MOPS pracującemu z rodziną czy sprawca podjął leczenie, w jakiej formie i czy systematycznie uczęszcza na terapię.

b) Wnioski składane przez ZI dot. popełnienia przestępstwa są przez Prokuraturę umarzane lub Prokuratura odmawia wszczęcia postępowania karnego wobec sprawców przemocy. Główną przyczyną jest brak złożenia wniosku ze strony ofiary lub jej zaprzeczenie, że w rodzinie występuje przemoc. Gdyby prokuratura podejmowała działania z urzędu lub na wniosek instytucji (a nie tylko na wniosek ofiary) byłaby dużo większa skuteczność w przeciwdziałaniu przemocy.

c) kolejną barierą są np. różne godziny pracy zawodowej członków ZI czy grup roboczych, co powoduje, że na spotkania ZI/grypy roboczej nie stawiają się wszyscy wezwani przedstawiciele instytucji. Pracownik socjalny nie może z dzielnicowym iść na nagłą interwencję, bo dzielnicowego, przydzielonego do konkretnej rodziny nie ma w pracy.”

(dowód: akta kontroli str. 26)

6. Działalność MOPS w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie była w badanym okresie kontrolowana.

(dowód: akta kontroli str.5-6)

7. MOPS po dniu 17 października 2011 r. nie otrzymywał korespondencji, lub skarg z placówek służby zdrowia i placówek oświatowych sygnalizujących o występowaniu przemocy w rodzinie. Informacje takie (Niebieskie Karty) wpływały tylko od Policji, pracowników socjalnych MOPS lub od ofiar przemocy.

(dowód: akta kontroli str.5-6)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. MOPS spełniał warunki określone w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ponieważ przy liczbie mieszkańców Miasta (na dzień 30 czerwca 2012 r.) wynoszącej 14894 zatrudniał ośmiu pracowników socjalnych „terenowych”, ale dwoje pracowników faktycznie nie wykonywało zadań pracownika socjalnego określonych w art. 119 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

(dowód: akta kontroli str. 10-16,201, 212-213, 222)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, programów profilaktycznych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Opis stanu faktycznego

1. Kierownik MOPS przekazywała do Urzędu sprawozdania opisowe z działalności ośrodka (za 2010 r., 2011 r. oraz za I półrocze 2012 r.). Potrzeby MOPS ustalane na podstawie wykonania roku poprzedniego wykazywane były w opracowaniach składanych do projektu budżetu Miasta na poszczególne lata. W sprawozdaniu za I półrocze 2012 r. wykazano poniesienie wydatków w kwocie 1.653,63 zł na funkcjonowanie Zespołu, w okresach wcześniejszych nie ponoszono wydatków związanych z zadaniami objętymi kontrolą.

Z treści lokalnych programów pomocy społecznej, takich jak: Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2009-2010 oraz na 2011 rok, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2013, Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Miasta Łęczycy na lata 2009-2013, Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2015 (projekt), nie wynikało, aby sprawozdania z działalności MOPS oraz potrzeby wykazywane przez MOPS stanowiły podstawę do opracowania tych programów, niemniej jednak Kierownik MOPS uczestniczyła w pracach nad ich tworzeniem wykorzystując wiedzę o potrzebach społecznych mieszkańców.

(dowód: akta kontroli str.5-6,73-77)

Na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu ustalono, że sprawy związane z przemocą w rodzinie były poruszane:

- w 2011 roku – na 4 posiedzeniach Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej (opiniowanie projektów uchwał Rady Miejskiej) oraz na 1 sesji Rady Miejskiej w Łęczycy (przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2013),
- w I półroczu 2012 roku – na 2 posiedzeniach Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej (zapoznanie z informacją dot. działalności MOPS i funkcjonowania Zespołu), w tym 19 kwietnia 2012 r. Przewodnicząca Zespołu przedstawiła sprawozdanie z działań podjętych przez Zespół i zaproponowała, aby uruchomić dyżury, co wiązałoby się z zatrudnieniem osoby. W trakcie tego posiedzenia oceniano również pracę Grup Roboczych.

(dowód: akta kontroli str.78-100)

1. Uchwałą nr VII/44/11 Rada Miasta Łęczycy przyjęła w dniu 12 kwietnia 2011 r. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2013”. W okresie wcześniejszym na terenie Miasta Łęczycy nie był realizowany tego typu program. W Programie określono cele jego realizacji, m.in.: zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc. Cele te nie zostały zwymiarowane. Określone natomiast zostały podstawowe zadania do realizacji w ramach Programu z podaniem osób (podmiotów) odpowiedzialnych oraz terminem realizacji:
- powołanie Zespołu – osoba odpowiedzialna – Burmistrz Miasta, termin realizacji III/IV 2011 r. (faktycznie Zespół powołany został w sierpniu 2011 r.),

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – osoby odpowiedzialne - kierownik MOPS oraz przewodniczący Zespołu, termin realizacji 2011-2013,
- podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie – podmiot odpowiedzialny – Zespół, MOPS, KPP, MKPIRPA, termin realizacji 2011-2013,
- systematyczna edukacja środowiska – odpowiedzialni - Zespół oraz MOPS, termin realizacji 2011-2013,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy – podmioty odpowiedzialne- MOPS oraz Przewodniczący Zespołu, termin realizacji 2011-2013;

W Programie nie ustalono procedur i metod identyfikowania przypadków występowania przemocy w rodzinie oraz identyfikowania rodzin szczególnie zagrożonych występowaniem przemocy. Zapisano jedynie iż przemoc „występuje najczęściej w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami na członka rodziny, biedą, a także małą świadomością społeczną”. Opracowując Program opierano się na danych statystycznych udostępnionych przez KPP dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Łęczyckiego w latach 2008-2010. W związku z realizacją Programu, nie przewidywano utworzenia nowych jednostek w ramach budowy systemu przeciwdziałania przemocy. W Programie zapisano, iż źródłem finansowania zadań będą środki finansowe pochodzące z budżetu Miasta Łęczycy, pochodzące z wpływów z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określono również, że monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w realizację przez koordynatora Programu (MOPS) w celu ocenienia czy Program osiąga założone cele. Nie zapisano natomiast w jakich okresach będzie prowadzony monitoring Programu.

Na dzień zakończenia kontroli nie przeprowadzono jeszcze monitoringu programu, jak również nie sporządzono sprawozdań z jego realizacji, mimo iż w punkcie IX.2 zapisano, że Burmistrz Miasta przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe raz na pół roku.

Sporządzane były (przez Przewodniczącą Zespołu) sprawozdania opisowe (za 2011 rok oraz za I półrocze 2012 r.) z działalności Zespołu.

Jak wyjaśnił Burmistrz, ze względu na niewystarczające środki finansowe na realizację zadań objętych Programem, sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu ograniczone zostało do opisu działalności Zespołu (i przedłożone odpowiedniej komisji Rady Miejskiej w dniu 27 sierpnia 2012 r.).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Program - w badanym okresie - realizowany był w ograniczonym zakresie, tj. poprzez wykonywanie zadań pracowników socjalnych MOPS oraz Zespół i Grupy Robocze. Z określonych w Programie 5 zadań, realizowane były 3: powołanie Zespołu (z trzymiesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w Programie), podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (jedno szkolenie dla członków Zespołu), budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Nie były realizowane zadania polegające na systematycznej edukacji środowiska, jak również prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Oprócz ograniczeń finansowych (na które wskazał Burmistrz) wpływ na realizację Programu miały też – zdaniem Najwyższej Izby Kontroli – terminy: uchwalenia samego Programu oraz powołania składu Zespołu.

(dowód: akta kontroli str.161-165, 206-208,219-223)

Wyjaśniając przyczyny późnego (w stosunku do zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) opracowania Programu, Burmistrz stwierdził m.in., że związane to było z zamiarem powiązania celów i zadań Programu z celami strategicznymi i operacyjnymi wykazanymi w wojewódzkim i powiatowym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str.217-219)

3. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, realizacja Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Łęczycy, polegała głównie na sporządzeniu sprawozdawczości. Nie wszystkie zadania, jakie określono do realizowania przez gminy przy współudziale instytucji pozarządowych, były wykonywane:
- nierealizowane było VI. Działanie korekcyjno-edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie (brak programów korekcyjnych),
 - nierealizowane było V. Działanie wspierające - Strategie terapeutyczne (brak m.in. opracowywanych i realizowanych programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, brak zabezpieczonych odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci tzw. niebieskie pokoje),

(dowód: akta kontroli str.46-53)

4. Z informacji uzyskanych z Urzędu wynikało, że Rada Miejska w Łęczycy uchwałała na każdy rok Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, każdorazowo formułując następujące cele:

- ograniczenie spożycia alkoholu, ograniczenie ilości nowych przypadków uzależnień, śmiertelności i degradacji osób uzależnionych, zaburzeń życia rodzinnego, udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego,
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu,
- promocja zdrowego życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz promowanie pozytywnego modelu człowieka poprzez wykorzystanie różnorodnych form spędzania wolnego czasu i wypoczynku,
- wspieranie działalności organizacji samorządowych, rządowych oraz pozarządowych, których przedmiotem działania są między innymi zadania wynikające z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań tego programu zaliczono m.in: stałe informowanie o możliwościach otrzymania pomocy w przypadku pojawiającego się problemu przemocy w rodzinie, współpraca z policją w zakresie tworzenia systemu pomocy dla ofiar przemocy domowej w ramach programu „Niebieska Karta” i „Niebieski Pokój”.

Wykonanie uchwał przyjmujących program na dany rok powierzano Burmistrzowi Miasta. W programie nie określono sposobu oraz częstotliwości monitoringu, sprawozdawczości i oceniania jego realizacji.

(dowód: akta kontroli str.759-80, 101-119)

Zarządzeniem nr 18/2011 z dnia 14 stycznia 2011 r. (wcześniej obowiązywało Zarządzenie nr 290/2009 z dnia 12 maja 2009 r.), Burmistrz Miasta powołał skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określając jednocześnie Regulamin jej pracy. W zarządzeniu nie określono sposobu oraz częstotliwości monitoringu, sprawozdawczości i oceniania pracy Komisji.

(dowód: akta kontroli str. 120-125)

W dniu 15 czerwca 2009 r. Burmistrz Miasta Łęczycy powołał zarządzeniem nr 301/2009 Pełnomocnika Burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

(dowód: akta kontroli str.146)

Sprawozdania opisowe z wykonania działań (półroczne i roczne) MKPiRPA zawierały przede wszystkim rozliczenia finansowe (wykaz podmiotów którym

przekazano dotacje na podstawie zawartych umów oraz sposób ich rozliczenia). Jedynie w sprawozdaniu sporządzonym za okres od 1 stycznia do 15 czerwca 2011 roku podano, iż MKPiRPA spotkała się z 67 osobami skierowanymi na Komisję, w tym 18 spraw zostało skierowanych do Sądu Rejonowego w Łęczycy.
(dowód: akta kontroli str.128-145, 147-154)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Program - w badanym okresie - realizowany był w niepełnym zakresie,
(dowód: akta kontroli str. 161-165, 206-208, 219-220)
2. niepełna realizacja - w badanym okresie - Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
(dowód: akta kontroli str. 46-53, 222)
3. nie określono, w jakich okresach będzie prowadzony monitoring Programu,
(dowód: akta kontroli str. 161-165, 220)
4. MOPS nie sporządził sprawozdań z realizacji Programu, mimo, iż w punkcie IX.2 zapisano, że Burmistrz Miasta przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe raz na pół roku,
(dowód: akta kontroli str. 161-165, 222)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości działania w badanym obszarze.

3.Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, w tym postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc

Opis stanu
faktycznego

1. W okresie od 1 sierpnia 2010 r. do 30 września 2011 r. MOPS otrzymał 20 informacji o wystąpieniu przemocy w rodzinie. W 19 przypadkach źródłem informacji była KPP, a w jednym przypadku - bezpośrednio ofiara przemocy zgłosiła się do MOPS. Procedura została wszczęta w 15 przypadkach, natomiast w pozostałych 5-ciu ofiary sprzeciwiły się założeniu Niebieskiej Karty (NK).

(dowód: akta kontroli str.155)

Analiza dokumentacji dotyczącej 15 przypadków stosowania przemocy w rodzinie wykazała, że:

- pracownicy socjalni MOPS, w 13 przypadkach skontaktowali się z osobą w stosunku do której stosowana była przemoc w terminie do 14 dni od powzięcia informacji o potrzebie udzielenia pomocy (informacje podane z Komendy Powiatowej Policji w Łęczycy), tj. zgodnie z obowiązującym w tym czasie) § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁴, a w dwóch przypadkach termin ten został przekroczony z uwagi na brak możliwości skontaktowania się z daną rodziną, co zostało udokumentowane stosowną notatką,

⁴ Dz. U. Nr 77, poz. 672 ze zm.

- we wszystkich przypadkach wypełniona została przez pracownika socjalnego NK, stanowiąca załącznik do kwestionariusza wywiadu środowiskowego,
- w 5 przypadkach pracownik socjalny wypełnił kwestionariusz wywiadu środowiskowego, ponieważ osoby będące ofiarami przemocy korzystały również z innych form pomocy z MOPS, natomiast 10 osób odmówiło udziału w przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego,
- w 13 przypadkach prowadzony był przez pracowników MOPS monitoring rodziny, w 1 przypadku zaprzestano monitoringu z powodu wyjazdu sprawcy przemocy, w 1 przypadku po trzech miesiącach od założenia NK rodzina zgłosiła „pogodzenie się” oraz rezygnację z uzyskania jakiegokolwiek pomocy,
- ofiarom proponowano skorzystanie z porad psychologa, radcy prawnego w MOPS lub PCPR,
- sprawcom proponowano zgłoszenie się do Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uczestnictwo w terapiach prowadzonych przez Stowarzyszenie Abstynentów i Rodzin Abstynenckich Klubu „Przebudzenie”,
- z 15 spraw: w 9 przypadkach postępowanie zostało zakończone z uwagi na nie występowanie przemocy w rodzinie oraz zaprzestanie przez sprawców nadużywania alkoholu, - w 2 przypadkach sprawca po przeprowadzeniu rozwodu wyprowadził się (w 1 przypadku sprawca podjął leczenie), w 2 przypadkach sprawcy przestali nachodzić ofiary, w 1 przypadku ofiara wraz z pracownikiem socjalnym zgłosiła sprawę do Prokuratora, w związku z czym sprawca otrzymał nadzór kuratora społecznego, który zgłosił sprawcę do Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a sąd zasądził przymusowe leczenie, co w konsekwencji przyniosło poprawę – brak występowania przemocy, rodzina pozostała dalej pod opieką MOPS i korzysta z innych form pomocy, w 1 przypadku sprawca został umieszczony w Zakładzie Karnym w związku z toczącymi się wobec niego sprawami karnymi (niedotyczącymi przemocy w rodzinie),
- w jednym przypadku udzielono pomocy ofierze przemocy w eksmisji sprawcy z mieszkania,
- w jednym przypadku udzielono pomocy ofierze przemocy w uzyskaniu lokalu socjalnego,
- MOPS współpracował z KPP, MKPiRPA, kuratorem społecznym oraz ze szkołami.

(dowód: akta kontroli str.156-160)

2. Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło (od 17 października 2011 r. do 30 czerwca 2012 r.) 20 spraw dotyczących stosowania przemocy w rodzinie. W 4 przypadkach instytucją wszczynającą postępowanie był MOPS, a w 16 – KPP. We wszystkich przypadkach Przewodnicząca przekazywała sprawy na posiedzenie Zespołu. Przewodnicząca Zespołu niezwłocznie po otrzymaniu NK informowała o tym fakcie członków Zespołu i uzgadniała termin posiedzenia.

Przewodnicząca w każdym przypadku informowała niezwłocznie członków Zespołu telefonicznie lub pisemnie kogo dotyczy NK, aby mogli dokonać rozpoznania środowiskowego dzięki któremu na posiedzeniu Zespół posiadał już wiele istotnych informacji na temat danej rodziny.

Tylko w jednym przypadku Przewodnicząca zwołała posiedzenie Zespołu w ciągu 3-ch dni od otrzymania NK. W pozostałych przypadkach termin ten

wynosił: od 4 do 10 dni (15 przypadków), od 11 do 15 dni (3 przypadki) i 1 przypadek do 25 dni kalendarzowych od daty otrzymania NK przez Przewodniczącą. W 8 przypadkach Zespół podjął decyzje o powołaniu Grupy Roboczej oraz opracował dla niej zalecenia.

(dowód: akta kontroli str.158-185)

Według treści § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.*

Wyjaśniając przyczyny niedotrzymywania 3-dniowego terminu na przekazywanie NK członkom Zespołu, określonego w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, Przewodnicząca m. in. stwierdziła, że wezwanie członków jest praktycznie niemożliwe (wezwania za pośrednictwem drogi pocztowej nie docierają do członków na czas), ponadto brak jest w przepisach określonego sposobu przekazywania NK członkom Zespołu.

(dowód: akta kontroli str.214-215)

Pomimo, iż żadna z powołanych ośmiu Grup Roboczych nie posiadała kompletnego składu, określonego w art. 9a ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to w ocenie Najwyższej Izby Kontroli składy Grup Roboczych były adekwatne do spraw którymi miały się zająć. Np. przedstawiciel ochrony zdrowia powołany został w skład jednej Grupy Roboczej, przedstawiciel oświaty – czterech Grup Roboczych, kurator – dwóch Grup Roboczych, przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – jednej Grupy Roboczej, przedstawiciel Stowarzyszenia Abstynentów i Rodzin Abstynenckich Klubu „Przebudzenie” – trzech Grup Roboczych. Natomiast przedstawiciele MOPS i Policji wchodził w skład każdej Grupy Roboczej.

(dowód: akta kontroli str.166-193)

Jak wyjaśniła Przewodnicząca Zespołu, skład Grup Roboczych ustalany był przez członków Zespołu na posiedzeniach, i wchodził do nich przedstawiciele instytucji, których pomoc i interwencja była istotna w pracy z danym indywidualnym przypadkiem. Np. do Grupy Roboczej nie dołączano pedagoga szkolnego, jeżeli nie było małoletnich dzieci.

(dowód: akta kontroli str.214-215)

Grupy Robocze opracowały w każdym przypadku indywidualne plany pomocy, które poddane były monitoringowi (karty monitoringu sporządzane przez pracowników socjalnych) oraz kilkakrotnie modyfikowane. Indywidualne plany pomocy opracowane zostały w terminie od 2 do 33 dni od dnia powołania grupy Roboczej.

Podejmowane przez Zespół oraz Grupy Robocze środki w stosunku do sprawców przemocy:

- nakazanie do zgłoszenia się do Punktu Interwencji Kryzysowej do psychologa,
- przeprowadzanie rozmów motywujących,
- poinformowanie KPP o incydencie przemocy w rodzinie w przypadkach, gdy NK zakładana była przez pracownika MOPS,
- przekazanie informacji do kuratora (w przypadkach, gdy sprawca miał ograniczoną władzę rodzicielską),

- propozycja terapii w Stowarzyszeniu Abstynentów i Rodzin Abstynenckich Klubu „Przebudzenie”,
- zobowiązanie do zgłoszenia się do MKPiRPA,
- zobowiązanie do leczenia odwykowego w Poradni Leczenia Uzależnień,
- wnioski MKPiRPA do Sądu Rejonowego o przymusowe leczenie zamknięte (jedna sprawa w toku),
- skierowanie sprawy do Prokuratury, a następnie sporządzenie przez Prokuraturę aktu oskarżenia przeciwko sprawcy przemocy (w jednym przypadku wyrok skazujący – akt oskarżenia Prokuratury z 27 stycznia 2012 r., wyrok z 15 marca 2012 r. a ponadto sprawca został postanowieniem Sądu zobowiązany do opuszczenia mieszkania, w jednym przypadku przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego z wnioskiem o warunkowe umorzenie sprawy – sprawca wyprowadził się), w jednym przypadku (powiadomienie Prokuratury o popełnieniu przestępstwa z dnia 16 stycznia 2012 r.) Prokuratura odmówiła w dniu 31 stycznia 2012 r. wszczęcia dochodzenia bez podania uzasadnienia, w tym samym przypadku ponownie w dniu 2 marca 2012 r. złożono powiadomienie do Prokuratury, jednak do dnia zakończenia kontroli Zespół nie otrzymał żadnej informacji w tym zakresie,
- przydzielenie - na wniosek pracownika socjalnego - Asystenta rodziny,
- wniosek kuratora społecznego do Sądu Rejonowego o zastosowanie leczenia odwykowego przymusowego zamkniętego, Sąd wydał postanowienie o zmianie obowiązku leczenia na leczenie w stacjonarnym zakładzie lecznictwa z utrzymaniem nadzoru kuratora;

Ofiarom przemocy udzielono pomocy poprzez:

- częste kontakty pracownika MOPS oraz KPP i pomoc w rozłożeniu zaległością na raty, podłączeniu prądu, podjęciu zatrudnienia,
- propozycje bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej,
- pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego,
- interwencję w sprawie eksmisji sprawcy z lokalu mieszkalnego,
- propozycje terapii dla osób współuzależnionych w stowarzyszeniu Abstynentów i Rodzin Abstynenckich Klubu „Przebudzenie”,
- mediacje rodzinne;

Wg stanu na 30 czerwca 2012 r., w 14 przypadkach nie powtarzały się incydenty związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, w tym w 4 przypadkach zamknięto procedurę NK, a w pozostałych w dalszym ciągu stosowany był monitoring rodzin.

(dowód: akta kontroli str.166-193)

Członkowie Zespołu w ciągu 2011 roku wzięli udział w 4 posiedzeniach. Pięciu członków (reprezentanci MOPS, Szkoły Podstawowej Nr 4, Gimnazjum, Stowarzyszenia Abstynentów i Rodzin Abstynenckich Klubu „Przebudzenie” oraz Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej) wzięli udział we wszystkich posiedzeniach, czterech członków wzięło udział w trzech posiedzeniach, trzech w dwóch posiedzeniach. W ciągu 1 półrocza 2012 roku, Zespół zbierał się na 8 posiedzeniach. Tylko czterech członków wzięło udział we wszystkich posiedzeniach (reprezentanci MOPS, Szkoły Podstawowej nr 3, Szkoły Podstawowej Nr 4, Gimnazjum). Dwie osoby nie brały udziału w jednym posiedzeniu, dwie osoby – w dwóch posiedzeniach, 1 osoba na sześciu posiedzeniach (przedstawiciel PCPR). W przypadku trzech reprezentantów Policji, w pięciu posiedzeniach zastępował ich zwierzchnik.

Na powołanych ogółem osiem Grup Roboczych i zorganizowanych ogółem 31 posiedzeniach, absencja występowała głównie w przypadku reprezentantów Policji (nie wzięli udziału w 10 posiedzeniach).

(dowód: akta kontroli str.199-200)

Nie występowały przypadki odbierania przez pracowników socjalnych rodzicom dzieci, w związku z występowaniem przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str.166-193)

Przewodnicząca Zespołu w wyjaśnieniach zwróciła uwagę na główne problemy związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, m.in. angażowanie wielu instytucji przy jednoczesnym zmniejszeniu anonimowości ofiary, przekazywanie formularza NK członkom zespołu, niewłaściwe wypełnianie formularza – brak przeszkolenia pracowników Policji, brak odrębnej siedziby (pokoju), w którym mógłby się spotykać Zespół, lub Grupy Robocze, w którym znajdowałyby się dokumenty Zespołu i który wykorzystywany byłby na różnego rodzaju inicjatywy podejmowane przez Zespół, brak odpowiednich środków finansowych na realizację działań profilaktycznych i pomocowo-terapeutycznych (co wiąże się z brakiem możliwości zatrudniania specjalistów na umowy zlecenie).

(dowód: akta kontroli str.25-28)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania w badanym obszarze.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o:

1. dostosowanie zakresów czynności pracowników do faktycznie wykonywanych przez nich zadań oraz zajmowanych stanowisk,
2. sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2013,
3. zintensyfikowanie działań, w celu realizacji wszystkich zadań wymienionych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2013,
4. podjęcie działań mających na celu realizację Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

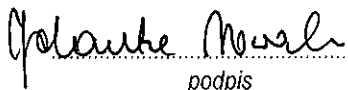
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 3 października 2012 r.

Kontroler
Jolanta Nowak
Główny specjalista k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Wicedyrektor
Stanisław Wrona

.....
podpis

